

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 219.

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY MORNING, SEPTEMBER 18th, 1930.

LETO XXXII. — VOL. XXXII.

Odbor, ki je imenovan za poravnavo stavke, je šel takoj na delo

Mestni manager Morgan je včeraj imenoval odbor treh odličnih oseb, katerim je poveril po naročilu mestne zbornice nalogo, da skušajo poravnati stavko hotelskih uslužbencev, ki je že več tednov v teku. V odbor za poravnavo štrajka so bili imenovani: dr. Charles F. Thwing, bivši predsednik Western Reserve univerze, Msgr. Joseph F. Smith, generalni vikar clevelandške škofije in Mrs. Harris B. Cooley, predsednica Women's City kluba. Naloga tega odbora je delovati kot posredovalci med unijo kuharjev in strežnikov ter med lastniki hotelov. Unije so pripravljene predložiti svoje zahteve temu odboru, toda lastniki hotelov izjavljajo, da jim je nemogoče pogajati se z unijo, ker so naredili pogodbo s svojimi sedanji uslužbenci, v kateri pogodbi jim je prepovedano pogajati se z unijami. Vsaki uslužbenec hotela, ki je bil najet potem, ko je nastal štrajk, je podpisal pogodbo z lastniki hotela, v kateri se lastniki obvezujejo, da plačajo gotovo svoto za delo, da lastniki ne bodo odpustili od dela uslužbenca, razven ako slednji ne izvršujejo svojega dela, da so uslužbeni za gotovo dobo, in da lastniki hotelov ne bodo silili uslužbenca, da bi pristopili v unijo, itd. Na to pogodbo se lastniki hotelov sedaj izgovarjajo, in resnica je, da bo zadeva, kako poravnati štrajk in narediti mir, skrajno trd oreh za unije, za lastnike hotelov, za mesto in za odbor, ki je bil imenovan, da prevzame stvar.

Pozneje se pa poroča, da se omenjeni niso še odločili, če prevzamejo to jako odgovorno delo.

Mati skočila za otrokom v vodnjak

Chardon, Ohio, 17. sept. Mrs. Alvin Bosley se je nahajala pri večerji, ko je pogrešila svojega 18 mesecev starega otroka. Služteč nevarnost je hitela ven in videla, kako je otrok padel v vodnjak. Takoj je skočila za njim. V vodnjaku je bilo pet čevljev visoko vode. Držala je otroka z rokami navzgor in kričala, dokler ni prišla pomoč. Mrs. Bosley je zbolela radi razburjenosti.

Znižani davki

Okrajni auditor Zangerle, demokrat, je naznanil, da se bodo prihodnje leto znižali davki v skupni svoti, ki znaša \$3,780, 000. To je za ves okraj Cuyahoga, zaeno s Clevelandom vred. Davki se bodo znižali na ta način, da bo Zangerle znižal vrednost hiš in zemljišč, in sicer vrednost hiš se bo znižala za deset procentov, vrednost zemlje pa za dvajset procentov. Davki bodo po meri sicer višji kot letos, toda zemlja in hiše imajo toliko manjšo vrednost, in posledica je, da bodo vsi davkoplačevalci v mestu in okolici plačali prihodnje leto v resnici \$3,780, 000 manj davka. In sedaj je začelo skrbeti šolske oblasti, mestno vlado in okrajne komisarje, kje bodo dobili potrebni denar za svoje izdatke. Zangerle se je izjavil, da je mnogo lastnikov hiš, ki prodajajo svoje posestve pod ceno, za katero so obdavčeni, in da je pošteno, da se tem razmeroma znižajo tudi vrednosti posestev.

Demokrati države Ohio so sigurni, da doživijo letos veliko zmago

Columbus, Ohio, 17. sept. Demokratska državna konvencija je bila sinoči končana, in zastopniki demokracije države Ohio so se razšli zadovoljni in veseli ter v trdnem pričakovanju, da bodo pri novembrskih volitvah zmagali na celi črti, tako v državnih kot v narodnih zadevah. Že dolga leta niso demokrati bili tako edini in složni, že dolgo časa niso videli pri demokratih toliko energije in volje do dela, da dobi stranka zmago pri novembrskih volitvah. Program je narejen, in dasi državna konvencija demokratske stranke ni direktno sprejela v platformo zahtevo, da se odpravi prohibicija, pa je odprla pot temu s tem, da je sklenila, da se naj enaka zadeva predloži elektoratu vsega naroda, ki naj odloči ali je za prohibicijo ali ne. Glavne točke programa demokratske stranke za letošnje volitve so: zahteva, da se upelje amendent, glasom katerega dobijo ljudje ustavno pravico glasovati o amendentih. Zahteva, da se upelje ekonomija v državne urade in se ne razsiplje z denarjem. Izjava proti dohodninskemu davku in državi, proti večjemu davku na gorolin, proti prodajnemu davku, namreč, da bi moral vsak trgovec od vsega, kar prodaja, plačevati poseben davek. Ko je prišel v dvorano Robert Bulkley, kandidat za senatorja, je dobil sijajen pozdrav. Vsa delegacija, bodisi mokri ali suhi, je vstala in sedem minut zaporedoma kričala pozdrav Bulkleyu. Iz tega se sklepa, da bodo tudi vsi suhi demokrati volili za Bulkleya, dasi je izjavil, da bo z vsemi silami delal za odpravo prohibicije. Demokracija države Ohio je letos edina in pričakuje popolne zmage.

Igralska kolonija v Hollywoodu žaluje

Hollywood, Cal., 17. sept. Že dolga leta se ni pripetilo toliko žalostnih dogodkov v igralski koloniji v Hollywoodu kot tekom zadnjih par mesecev. Kolonija je preplašena in žaluje. Zginila je pred kratkim soproga Noah Berryja, in bodo sledile najhujše tragične posledice. Umrli je Milton Sills, potem ko je dramatično pripovedoval svoji hčerki o bodočnosti. Eddie Sutherland, eden najbolj priljubljenih igralcev, se je razporočil z ženo. Pred kratkim je umrl tudi splošno občudovan Lon Chaney. Skratka, igralska kolonija v Hollywoodu je doživela mnogo sprememb v kratkem času.

Uruguay republika v sporu s Peru

Montevideo, 17. sept. Vlada republike Uruguay je prekinila diplomatske zveze z novo vlado republike Peru.

Zopet doma

Iz bolnice se je vrnil domov Ferdinand Škerl, 438 E. 157th St. Kot smo svoječasno poročali se je Ferdinand močno opeknil, in sedaj se pričakuje, da bo pod domačo oskrbo kmalu popolnoma okreval.

Podaljšano bivanje

Mr. John Vesel, brat Mr. Frank Vesela, poznanega trgovca na E. 185. cesti, ki je prišel sem obiskat svojega brata iz Kanade, je dobil dovoljenje za nadaljnje trimesečno bivanje v Zedinjenih državah.

Tudi stric Sam ima svoje skrbi z otroci

Poslovilni koncert pevca g. Banovca v nedeljo.

Kot je videti bo v nedeljo dvorana S. N. Doma precej polna, ko nastopi zadnjič v Clevelandu pri poslovilnem koncertu g. Banovca, ki si je tekom svojega bivanja tu pridobil srca vseh. Vstopnice se prodajajo precej dobro, saj je pa tudi cena nalašč nižja kot je bila navadna, da je vsakomur mogoče udeležiti se koncerta. Vstopnina je po \$1.00, po 75c ali 50c. G. Banovec kot pevec in kot naš rojak, kot družabnik v resnici zasluži, da ga čuje vsakdo, kdor le more.

Večer bo še nekaj posebnega, kajti del večera bo "Zormanov del," ko bo g. Banovec zapel pet pesmic, katere je on zložil. Tudi na piano bo pevec spremljal g. Zorman. Banovec bo nastopil v narodni noši, poleg tega pa bo zapel več arij iz najboljših oper in bo pri tem oblečen v kostume, ki priroje za dotično vlogo.

Mnogo naših zavednih in naprednih rojakov je čvrsto na delu, da bo koncert g. Banovca uspeh. Vstopnice dobite v uradih obeh slovenskih dnevnikov v Clevelandu in pri mnogih trgovcih. Naj se slovenski Cleveland tudi to pot odzove in počasti s številnim obiskom pevca, ki je tako naš, tako priprost-domač, iskren in ljubezniv, poleg tega pa obdarjen z glasom, katerega bi venomer poslušali.

Nevarnost za otroke

2 letna Betty Clem in 3 letna Shirley Kelter, sta se igrali pred svojim domom na White Ave., ko je prišel neki možič v avtomobilu, ki je izvalil otroka z oblubo, da kupi candy. Pozneje so našli otroka blizu jezera na 55. cesti. Možič je bil zraven v avtomobilu. Bil je aretiran.

Policiji je izjavil, da se piše Wade Morrison, in da je otroka peljal na sprehod, misleč, da sta otroka hčerki njegovega prijatelja.

Precej naročil

Tovarna Thompson Products izjavlja, da je dobila precej naročil od Cadillac, Buick in Chrysler avtomobilskih družb. Dela ima dovolj za osem mesecev.

Škoda ga je

Policija je našla v neki hiši na 2282 E. 108th St. 1,194 pintov dobrega žganja, katerega je zaplenila in pozneje uničila.

Star morilec

Velika porota je obtožila 81 let starega Ellis Napperja uboja, ko je 27. maja ustrelil 12 letnega dečka John Zaljas, ki se je v bližini tovarne igral, kjer je bil Napper za stražnika. Napper je izjavil, da je streljal na dečka, ker je slednji ubil šipo.

Bomo še volili

Mestni clerk Thomas je sporočil mestni zbornici, da je Danaceau odbor za novi čarter mesta Cleveland, podal dovolj podpisov, da se vršijo volitve glede čarterja. Volitve se bodo vršile zgodaj marca meseca prihodnjega leta, namreč glede sprememb mestne vlade, da dobimo župana namesto managerja.

Selitev

Kot že poročano se je preselila stara trdka New York Dry Cleaning iz 6220 St. Clair Ave. na Glass Ave., nasproti slovenske šole. Nad 20 let je poslovala doslej na enem mestu. Poslovodja Mr. Ignac Smuk nam sporoča, da pojde za en teden v Connecticut, O., po dolgih letih na zaslužene počitnice, da si utrdi svoje rahlo zdravje. Vse poslovanje doma pa ostane kot vedno v večjih rokah.

Direktno v Mehiko

Van Sveringen interesi v Clevelandu so pravkar upeljali direktno železniško vožnjo iz Clevelanda v glavno mesto Mehike. Vožnja traja samo 73 ur in pol, dočim je sedaj trajala 98 ur. Spotoma ni treba nič presedati.

Mnenje milijonarja

Cyrus Eaton, elev. milijonar in jeklarski magnat, se je izjavil, da se industrijski položaj zboljšuje, in da bo trgovska depresija kmalu končana. Enako je tudi Hoover izjavil v marcu mesecu letos, da kriza ne bo trajala dalj kot k večjemu 60 dni.

Nov avto

Mr. John Breskvar, dobro poznani zastopnik za zavarovalnico in direktor North American banke je dobil danes nov Dodge sedan avtomobil na osem cilindrov. Avto je preskrbel trdka J. H. Miller Co., ki ima svoje novo opremljene prostore na 6223 St. Clair Ave. v Gornikovem splotju.

Za slovensko šolo

Za slovensko mladinsko šolo S. N. Doma je daroval rojak Frank Mahnich 50c. Lepa hvala, in da bi mu še drugi sledili.

Dosti jajec

Dasi so putke šle očividno na štrajk, kajti na trg prihaja dosti manj jajec, ki so se v ceni podražila, pa se ni treba bati pomanjkanje te vrste jedi. V hladilnicah v Clevelandu se nahaja danes 223,831 zabojev jajec, in v vsakem zaboju je 30 ducatov.

Ljudski shod

V ponedeljek, 3. novembra, se vrši v Grdinovi dvorani splošen ljudski shod glede volitev. Zapolnite si ta dan.

Zvezni pravdnik v New Yorku resignira radi prohibicijske postave

New York, 17. sept. Zvezni pravdnik v New Yorku, Charles H. Tuttle, je poslal predsedniku Hooverju svojo resignacijo. Ob istem času je Tuttle v svojem uradu podal izjavo, v kateri pravi, da se mora prohibicija odpraviti. Tuttle je bil oni uradnik, ki je imel največ s prohibicijo opraviti v mestu New York. On je bil postavljen, da vrši aretacije in napada pred sodnijo kršilce prohibicije. Tekom mnogih let svojega uradovanja je dognal, da je prohibicija ogromno zlo, in čimprej se odpravi, bolj bo za Ameriko. Tuttle zagovarja zmernost namesto prohibicije, je proti starodavnim saloonom, pač pa za vladno kontrolo opojne pijače.

Hoover in Coolidge sta odšla v London

Canton, Ohio, 17. sept. Herbert W. Hoover, tovarnar iz tega mesta, in Joseph B. Coolidge, odvetnik iz Dayton, sta odpotovala pred kratkim v London, kamor sta dospela ob istem času in najela v istem hotelu sobe, ne da bi vedela eden za drugega. Londonski časnikarji so videli njih imena v registru hotela in ju nadlegovala tekom dveh ur, če sta kaj v sorodu s predsednikom Hooverjem in bivšim predsednikom Coolidgejem.

Iz bolnice

Na svoj dom je bil iz bolnice pripeljan rojak Anton Godina, 1312 E. 167th St. Po uspešni operaciji se nahaja sedaj na potu okrevanja. Prijatelji ga lahko obiščejo na domu.

Pozdravi iz Columbusa

Najlepše pozdrave pošilja iz Columbusa odvetnik Mr. Joseph J. Ogrin, ki se je udeležil državne demokratske konvencije. Mr. Ogrin je kandidat demokratske stranke za državno zbornico.

Zločini se množijo

Kljub temu, da dela policija "overtime" s tem, da išče kršilce prohibicije in razne sicer nedolžne ljudi, pa se je pojavil velik zločinski val v Clevelandu. Ropi na javnih ulicah in roparski vlomi v privatnih hišah se množijo dnevno. Policija ima polne roke dela. Nič manj kot 32 ropov in vlovov je bilo tekom 24 ur naznanjenih policiji v mestu.

Smrtna kosa

V sredo večer je preminul Pavel Mohorčič, 1043 E. 70th St., star 62 let, samec. Tu zapušta sestro. Doma je bil iz vasi Hrušica, fara Hrenovice na Notranjskem, kjer zapušta enega brata. V Clevelandu je bival 25 let. Pogreb se vrši v soboto jutraj iz Josip Žele in Sinovi pogrebnega zavoda. Bodi mu ohranjen blag spomin!

Vest iz domovine

Anton Vidmar, 5433 Homer Ave., je dobil žalostno vest iz domovine, da mu je umrl oče Mihael Vidmar, v starosti 78 let, in sicer v vasi Beričevo, fara Dol pod Ljubljano. Naj mu bo ohranjen blag spomin!

Lastnica revstavranta

Te dni je prevzela Antonia Turšič, hči Mr. John Turšiča, takozvani "Jenneta restaurant", 6009 St. Clair Ave. Restavrant je bil že prej poznan in priljubljen, in bo pod novim vodstvom še bolj napredoval in postregel gostom. Rojakom priporočamo ta restavrant, ker dobijo vselej sveža, tečna in poceni jedila.

Cene gorolinu so pričele tudi v Clevelandu te dni zelo padati

Nižje cene za gorolin, ki so v drugih državah in mestih prevladovala že precej časa, so končno zadele tudi Cleveland, ko se z današnjim dnem zniža cena gorolinu za 2 centa pri galoni. Cena za navadni gorolin bo 19 centov, za boljši gorolin pa 22 centov. V Akronu so pa v tem oziru še na boljšem, ker tam plačujejo za navadni gorolin 14 centov od galone, za finejši gorolin pa 18 centov. V Detroitu pričakujejo, da bodo koncem tedna plačevali za galono gorolina samo 10 centov. Ljudje, ki kontrolirajo gorolin, izjavljajo, da so znižane cene posledica nadprodukcije gorolina, to je, več gorolina se pridobiva kot se ga pa prodaja, in to je vzrok, da cene padejo. Zopet drugi pa trdijo, da se kompanije medsebojno borijo za kontrolo gorolina. Well, naj se le borijo več let, lastniki avtomobilov ne bodo protestirali.

Dohodki stadiona

Mesto ugrablje sedaj, koliko dohodkov bo dobilo letno od novega stadiona, ki se bo dajal v najem raznim sportnim organizacijam. Baseball klub v Clevelandu je obljubil letno \$50,000 najemnine, ako prodaja 600,000 sedežev, in 15c od vsakega sedeža nad 600,000. To bi plačalo polovico obresti od posopjila, ki je bilo najeto, da se je začel stadion graditi.

Razširjena cesta

Poznano Detroit Avenue na zapadni strani mesta, bodo v kratkem vso razširili na 76 čevljev. Doslej je 42 čevljev široka. Promet po cesti je tak, da je bilo razširjenje absolutno potrebno.

Na stara leta

Mrs. Kathrine Morris je praznovala včeraj svojo 43. obletnico, odkar se je poročila. Praznovala jo je na poseben način s tem, da je vložila tožbo za ločitev zakona od svojega moža.

Se boji dela

Dočim drugi ljudje iščejo in iščejo delo pa 31 letni Ray Doringer ni delal že od leta 1921. Medtem je bil že 23 krat aretiran, toda vselej je odnesel z malo kaznijo. Toda to pot bo moral osem mesecev kamenje tolči za domovino v Canton pri silni delavnici. Dobili so pri njem opium in so ga poštno zasili.

Listnica uredništva

"Thomas" Podbregar. — Blagovolite poslati svoje pismo na pravi naslov, "Enakopravnost." Nam, razumete, nam pišete, da smo mi proti pijači, torej za prohibicijo. Dobro ste jo pogodili. Mi podpiramo senatorja Robert Bulkleya, ki se je zavezal delovati za odpravo prohibicije, "Enakopravnost" pa hvali McCullocha, ki se je zavezal, da bo z vso silo deloval za prohibicijo. Torej — en lep pozdrav vam!

Pozor, Euclid!

Jugoslovanski Progresivni klub vas vabi, da se udeležite izvanredne seje v petek zvečer, 19. septembra, ob pol osmi uri zvečer. Ako vas zanima napredek Slovencev in Jugoslovancev v Euclidu, se boste gotovo udeležili. Seja se vrši v Jugoslovanskem društvenem domu na Recher Ave.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto ...\$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00
Za Evropo celo leto \$7.00, pol leta \$3.50.
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina,
5117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83

No. 219. Thu. Sept. 18th, 1930.

"Enakopravnost"

Članki, katere smo priobčili pod gorenjim naslovom so absolutno potrebni, da se izčisti politični položaj v slovenski metropoli. Mi ne pišemo tega za zabavo, pač pa da nalijemo ljudem čiste resnice, da razjasnimo položaj tako, kot mi smatramo, da je za najboljšo korist naših ljudi.

Dočim so se naši ljudje pred svetovno vojno le deloma zanimali za državljanstvo, in nismo imeli pred letom 1915 niti 1,500 Slovencev in Hrvatov, ki bi bili državljani, so se pa naši ljudje od leta 1918 toliko bolj začeli zanimati za pridobivanje državljanstvih pravic. In pri tem je "Ameriška Domovina" vedno s polno paro, z iskrenostjo in ljubeznijo do naroda sodelovala.

Danes smo v metropoli lahko ponosni, ker imamo nad 10,000 naših ljudi, ki posedujejo ameriško državljanstvo, in ki so upravičeni voliti. Dočim je "Enakopravnost" brodirala med boljše, med socialisti, brenkala tupasem na narodno struno, enkrat hvalil Chicago, drugi jih pobijala, sploh obračala plašč po vetru, tako da narodni krogi v Clevelandu niso znali, kje so, ako bi sledili pisanju "Enakopravnosti," smo bili mi ves čas zadnjih 15 let enega mnenja in prepričanja:

Prvič, skrbeti, da postanejo naši ljudje državljani, drugič, voditi list po ameriškem načinu, dati vsakemu poštenjaku, ki namerava pametno in brez izživljanja izraziti svoje mnenje v javnosti, svobodno besedo. Pri tem smo pa v političnem oziru ostali pri demokratski stranki.

Omenili smo že, da glede politike bi morali biti naši ljudje ali demokratski ali pa socialisti. "Enakopravnost" pa na vsak način želi, da se naši ljudje preobrazijo v republikance, v stranko pravih kapitalistov. In to šele zadnje čase, odkar vetrovi vse drugače piha kot so pihali v letih, ko se je zbiralo za republikanski sklad v Jugoslaviji, ki se je razpihal med tedanje pristaše Enakopravnosti.

Kako more človek, ki je bil član socialistične stranke in je najbrž še, kako more urednik s socialističnimi tendencami, priti v slovensko javnost in priznati, da je vodja republikanske stranke v gotovem okraju. Kot vodja gotovo to pomeni, da je on sodelujoč in podpira vse, kar republikanska stranka ukrene, sklene in hoče izvršiti. Kot varden vodja mora tuliti in kruliti z gospodi, ki so na krmilu stranke kateri načeljuje v Clevelandu — Maurice Maschke.

In to se dogaja ravno v letu 1930, ko so politični nazori in programi tako jasno začrtani med republikanci in demokrati. Gre se za resne in pomembne stvari, gre se za zadeve brezposelnosti, tarifa, prohibicije. Na eni strani stoje demokratke, ki so proti roparskemu tarifu, ki nam je prinesel toliko brezposelnosti. Na isti strani stoje demokrati, ki so izjavili potom svojega eksekutivnega odbora, da bo prihodnja narodna predsedniška konvencija odobrila platformo za odpravo prohibicije.

Na drugi strani pa stoji Hoover, o katerem se je v letu 1928 tako glasno bobnalo, da če bo on izvoljen, bomo imeli največje prosperiteto, zaslužki bodo visoki in še premalo delavcev bo. In kaj imamo danes, vsakdo lahko vidi.

Zlasti je še oster politični položaj v državi Ohio. Tu kandidira za zveznega senatorja Roscoe McCulloch, odločen pristaš Hooverja, tarifa, prohibicije. McCulloch je republikanec, toda radi svojega nastopa je že zgubil precej prijateljev med samimi republikanci, ki se obračajo k demokrati Bulkleyu, ki je za zmeren tarif, za odpravo brezposelnosti, za pomoč brezposelnim potom javnih del in za odpravo 18. amendmenta.

In v takih časih urednik slovenskega časopisa postaja varden vodja republikancev! To kaže, da ali urednik išče prazne časti, ali išče zaslužka, ali pa ima skrajno neznanost količino političnega razuma!

D O P I S I

Washington, D. C., na jugoslovenskem poslanstvu. — Dne 2. septembra ob dveh popoldne sem odšel iz Albany proti Montrealu. Prehodil sem že več milj, ko sta se za mano pripeljala dva zamorska fanta v lepem Cadillac sedanu, ki sta me povabila v svoj avtomobil. Kmalu nato bi bili skoro zadeli z nekim pet tonskim trukom, in voznik Cadillac avtomobila me je vprašal, če sem se kaj ustrašil. Rekel sem mu, da odkar sem na potovanju, da sem se že vsemu privadil in da se ne ustrašim tako hitro vsake stvari. Nato je on "stopil na gas," in ni nam vzelo dolgo, pa smo bili v Saratoga Springs, kamor sta bila fanta namenjena.

Glavna ulica v Saratoga Springs je bila vsa okinčana z banderi, zastavami in raznovrst-

sva se pričela razgovarjati o ti-hotapstvu s kanadskim žganjem, in on mi je dal glede tega nekaj prav zanimivih informacij.

Rekel mi je, da hodi nek njegov prijatelj, ki je potovalni zastopnik, redno vsak teden dvakrat v Montreal po svojih trgovskih opravkih. Ta potovalni zastopnik ne pije, zato ni tudi nikoli poskusil izhitati pijačo iz Kanade, vendar so obmejne straže dvakrat preiskale njegov avtomobil.

Pred kratkim pa so ga nekateri njegovi prijatelji prosili, naj jim prihodnjič, ko bo šel zopet v Kanado, prinese nekoliko kanadskega žganja, ker so nameravali prirediti neko "party." On je res kupil v Montrealu šest kvortov dobrega žganja. Upal je, da bo prišel v Zedinjene države, ne da bi preiskali njegov avtomobil. Toda ko je prišel do meje, je videl, da se je zelo motil. Carinski uradniki, s katerimi se je poznal od svojih prejšnjih obiskov v Kanadi, so preiskali njegov avtomobil ter našli vseh šest kvortov žganja. To je pomenilo izgubo vsega žganja in \$30 globe. (Za pivo je treba plačati \$2 globe za vsako steklenico). Na nenadna preiskava je dala potovalnemu zastopniku misliti, da je "nekaj gnilega v deželi Danski." Vprašal je inšpektorja, kako to, da ni bila prej v vseh treh letih njegova kara nikoli preiskana, in čemu so jo baš zdaj preiskali. Inšpektor, ki je bil prijatelj zastopnika, mu je povedal, naj prihodnjič, ko bo še kupoval žganje, ne zapelje svojega avtomobila naravnost pred vladno prodajalno in naj ne spravlja steklenic na tak način v avtomobil, da more to vsakdo videti, kdor gre mimo. "Drugič rabite glavo," mu je še pripomnil.

V Glens Falls sva dospela po šesti uri zvečer. Bila je že skoro sedem ura, ko sem pasiral mejo tega mesta. Med sedmo in osmo uro zvečer ni bilo upanja, da bi srečal katerega avtomobilista, ki bi me vzel na avtomobil. Ob tem času se namreč vozijo ven zaljubljeni parčki iz malih mestec. Včasih se mi je zdelo, da je samo eden v avtomobilu, namreč oni, ki vozi, toda ko sem natančneje pogledal, sem videl, da sta dva: fant in dekle. Well, jaz sem bil sam mlad nekoč, zato mi je razumljiva ta stvar. Bilo bi neumno, če bi take ljudi prosil za vožnjo.

V French Mountain, ki je oddaljen pet milj od Glen Fallsa, sem vprašal nekega mladega človeka, ki se je vozil v Ford kupeju in ki je moral čakati na cestni radi džece signalne luči, naj mi dovoli prisesti. Najbrž da mu je bilo samemu dolgčas, kajti z veseljem je ustregel moji želji. Tekom najinega razgovora sva se doteknila skoro vseh dnevnih vprašanj: prohibicije, politike, gangsterstva, splošnih razmer v deželi itd. Govorila sva tudi o potovanjih in drugih zanimivih stvareh. Obema je bilo žal, ko sva se morala razstati v Chестertownu. V moje veliko začudenje se mi je ob razstanku zahvalil za družbo ter mi ponudil dva dolarja, tako da sem lahko prenočil v hotelu, zakaj prav takrat je pričelo deževati. Bilo mi je kakor nalašč, kajti bil sem zelo utrujen in bilo mi je ljubo, da se bom lahko okopal ter si opral svoje perilo.

Prihodnja stvar ta večer je bila, da si najdem sobo, ki bo prično poceni. Šel sem v neko hišo, na kateri je bil napis: "Sobe za turiste." Ko sem povprašal žensko, ki mi je odprla vrata, koliko zahteva za sobo za eno noč, mi je odvrnila, da tri dolarje.

Prihodnja hiša, v kateri so bile tudi sobe za turiste, je imela na pročelju restavracijo. Pri vratih je sedel nek star mož, katerega sem vprašal, če bi lahko dobil sobo in koliko da zahteva zanj. Rekel je, da mi lahko odkaže sobo, da pa ne ve cene, za katero naj vprašam zjutraj dekle, ki je sedelo v re-

stavraciji. Nato me je odvedel v prvo nadstropje ter mi odkazal sobo.

J. A. K.

Washington, D. C. — Cenjeno uredništvo: — Torej, da nadaljujem tam, kjer sem včeraj nehal. Ko sva prišla z možem, ki mi je šel odkazat sobo, v prvo nadstropje, sem mu naročil, da bi imel rad zajtrk drugo jutro ob pol sedmih. Ko sem se okopal, si opral nogavice in srajce, sem legel k počitku. Verjemite mi, da sem se izborno počutil v mehki postelji, ko sem toliko noči prejel spal pod milim nebom in pod doki.

Bila je sedem ura, ko sem se zbudil. Ko sem se obril in oblekel, sem odšel v pritličje k zajtrku. Toda čim sem pogledal na jedilni listek, sem se ustrašil: cene so bile 75c in \$1.00. — Ker ni bilo nikogar v restavraciji, sem zaropotal s stolom, da jih opozorim na svojo navzočnost, nakar sem sedel za mizo. Čakal sem nekako deset ali petnajst minut, toda še vedno nikogar. Ker so mi bile minute dragocene, sem odšel ter sklenil, da se oglašim tukaj zopet potem na svojem potu iz Montreala.

Prvi človek, ki me je dotičnega jutra vzel na svoj avtomobil, je bil neki taksišofer iz Schroom Lake. Bil je skrajno začuden, ko sem mu povedal, na kak način da potujem. Rekel je, da na mojem mestu se on ne bi šel peljat k vsakemu šoferju, ki bi mu ponudil vožnjo, kajti pet ur prej, kakor sva se midva sestala, je videl tri ubite ljudi, ki so se ponesrečili z avtomobilom, ko je njihov avtomobil treščil v neko drevo in se razbil. Ko mi je to pripovedoval, sem spoznal iz njegovega obraza, da ga je še vedno groza tega, kar je videl. Kakor v večini takih slučajev, tako je bilo tudi v tej avtomobilski nesreči: šofer, ki je vozil avtomobil, je dobil le nekaj malih prask.

Vso pot od Lake George do Schroom Lake in skozi ves ta del države New York so najlepša in najbolj ekskluzivna letovišča, ki se jih najde v vzhodnih državah. Okolica je krásna; je nebroj jezer, gričev, gora in gozdov. Dočim vas pogled na to prirodno krasko nič ne stane, morate pa tu vse drugo plačati s cenami, kakršne se zahtevajo po nočnih klubih in lokalih.

V bližini Schroom Lake sem se ustavil ter si pri nekem farmerju utešil glad in žejo s kruhom in mlekom. Bila je prava sreča, da sem se ustavil tam, kajti dočim sem jedel, je pričelo deževati in lilo je kakor iz skafja; če bi me bil ta naliv zunan zalotil, bi bil premočen do kože.

Ko je prenehalo deževati, sem nadaljeval svojo pot. Kmalu so me dohiteli z Buick sedanom štirje mladi židovski fantje, ki so se takoj ustavili. Ko sem dospel do njih, sem slišal, da se pričajo, me naj li vzamejo na avtomobil ali ne. Trije so bili zato, eden pa proti. Eden izmed onih treh, ki so bili zato, da se me povabi na avtomobil, je bil tudi lastnik avtomobila. Končno so me vzele na avtomobil, nakar sem se peljal z njimi vse do Montreala.

Ustavili smo se v Ausable Chasm, ki je poldrugo miljo dolg. Je zelo krasen in slikovit. Vsak dan gre skozi okoli dvajset ljudi.

V tem kanjonu vidite razne krasne kamenite formacije. Ena teh formacij predstavlja slonovo glavo. Ob poti je tudi neki kraj, katerega imenujejo "poštni urad." Svoje ime je dobila ta formacija po neštevilnih zarezu, kar izgleda kakor takozvane poštna "bokse." V teh "boksah" vidite na tisoče kart in razglednic od ljudi, ki so šli tukaj skozi. Te karte so skoro iz vsega sveta: Pariza, Londona ter iz drugih oddaljenih krajev.

Prihodnje tri četrtilje se morate peljati s čolnom. Ko pre-

plujete s čolnom neke male slapove, pridete v najožji kraj so teske, ki je tukaj široka kakih 25 čevljev, dočim je voda, po kateri se vozite, mestoma globoka od trideset do šestdeset čevljev.

Vodnik nam je povedal, da so v tem kraju soteske v zeli že mnogo filmskih slik in posnetkov. V nekaterih slikah, ki so jih tu vzele, je bil "zvezdnik" Thomas Meighan, v igri "Under the Red Robe," je pa blestel Douglas Fairbanks. V neki teh slik sta morala konj in jezdec skočiti z visoke skale, ki se dviga petdeset čevljev nad vodno gladino, v vodo. Ta drzni skok je bil tudi izvršen, toda konju so morali zavezati oči.

Nekako dvajset čevljev nad vodo sem opazil malo smreko, ki je rastla naravnost iz žive skale. To je bila pač igra narave, kakršnih sem opazil več na svojem potovanju.

Koncem kanjona je odprta pokrajina na obeh straneh potoka, ki se izteka v Lake Champlain.

V Montreal smo prispeli ob petih popoldne. Peljali smo se skozi mesto, da si najdemo prenočišče. Cena za prenočišče v YMCA je bila mnogo višja kot cena v drugih hišah, kjer so sprejemali turiste. (Lahko trdim, da je to slučaj skoro povsod v deželi in o tem bom še pozneje obširneje izpovedoval). Končno smo našli nek prostor, s katerim smo bili vsi zadovoljni in fantje so me vzeli s seboj. Povedali so mi, da nameravajo ostati v Montrealu do petka večer ter mi svetovali, naj tudi jaz ostanem toliko časa, nakar se lahko z njimi odpeljem nazaj.

Pozneje istega večera sem obiskal Mr. Picarda, s katerim sem si dopisoval, ko sem delal za "Automatic." V njegovem domu sva izpraznila vsak steklenico dobrega kanadskega piva. (Še zdaj, ko vam o tem pišem, se mi sline cede ob spominu na to pivo).

Nato me je Mr. Picard vzel s seboj v mesto ter mi razkazal njegove znamenitosti, kakor velike hotele, gledišča ter druge zanimivosti. Končno sva zavila še v neki nočni klub, kjer je godba sanjavo igrala in kjer je mistična, medla svetloba osvetljevala sobe.

Ko sem se povrnil k svojim prijateljem, so mi ti povedali, da so obiskali med tem nekega svojega prijatelja, s katerim so napravili večino svojega denarja. Ker so bili torej "kratki," so bili prisiljeni, da se vrnejo v četrtek, mesto v petek. Ta njihova odločitev je precej prekrizala moje načrte, ki sem jih naredil v družbi z Mr. Picardom.

Naslednje jutro sem odšel v uredništvo "La Presse," največjega francoskega časopisa v Montrealu, kjer mi je gospod Picard, ki je umetniški risar za ta časopis, vse razkazal. On je vzel tudi mojo sliko ter jo dal v list s primernim informativnim člankom.

Od tam sem šel v sodno poslopje in v Salada Tea Bldg. v mestni hiši sem nekaj časa poslušal vehementne govore mestnih očetov, ki so imeli baš sejo. Povedati ne morem seveda ničesar, o čem se je razpravljalo, kajti govorili so v francoščini, ki je tukaj običajni jezik. Ko sem dobil županov avto graf ali lastnoročni podpis, smo odšli iz Montreala.

Jos. A. Križman.

Newburg, O. — Uredniku "Ameriške Domovine" želim izraziti zahvalo za tako lepe in poučne povesti, kakršne priobčujete v listu. Kako lepa in poučna je bila povest "Ovčar Marko," "Grob ljubezni" in sedaj "Oglarjev sin!" Pretežna večina čitateljev "Ameriške Domovine" sestoji iz preprostih delavcev, došlih iz stare domovine. Ko čitamo povesti, ki se odigravajo na naši rodni grudi,

se takorekoč v duhu podamo tja čez morje v deželo, kjer nam je tekla zibelka, tja, kjer smo se pričeli zavedati življenja in se učiti prvih besed od svoje ljubljene mame in kjer smo bili negovani od svojega očeta.

S tem si utrujemo duha, da ostanemo tudi v svobodni Ameriki zavedni Slovenci. Marsikdo izmed tukaj rojene mladine čita slovensko, toda nima pravega pojma, kaj čita. Dolžnost nas, roditeljev, je, da razložimo sinovom in hčeram pomen povesti, ki jo čitajo. S tem jim bomo dali več veselja do slovenskih časopisov in do slovenskega čitiva sploh. Ako bomo v tem malomarni, bo napočil čas, ko bodo morale tudi slovenske tiskarne zapreti svoja vrata, ali pa se potujčiti. Žal, da so še tudi med nami rojaki, ki nimajo lista "Ameriške Domovine." — Vsem tem bi svetoval, naj ga naroče, čim prej jim je mogoče. Kakor potrebuje dnevnne hrane naše telo, tako potrebuje tudi dnevne duševne hrane. Res je, da so delavske razmere zelo slabe in zaslužek vedno manjši, toda tudi to krizo bomo prestali in dočakali spet boljših časov. Saj to ni prva kriza v Ameriki, in skoro gotovo tudi zadnja ne. Na svetu je že tako, da se vse izpreminja: nekaj časa je dobro, nekaj časa slabo. Žal, da dobre čase hitro pozabimo, ker tudi hitro minejo, slabih pa noče biti nikdar konec. Nam, revnim zemljanom, preostaja samo še tolažba v boljše bodočnost, in upamo, da jo tudi dočakamo. Imamo gotovo zgodbu, ki nam pove, da je bil revni Lazar poklican v nebo, bogatin pa pahnjen v pekel.

Pozdrav vsem čitateljem lista ter mnogim novim naročnikom!

J. Resnik.

Newburg, O. — Bilo je zadnji četrtek, ko je nastala že večerna tišina in se ni čulo drugega, kakor šepetanje žensk, ki so se na skrivaj shajale pri Mrs. Debelak, da se pogovore o surprise party, ki jo mislijo napraviti za Mrs. Jerič.

Najtežjo nalogo je imel Mr. Debelak, ki se je moral zatekati k vsakovrstnim zvijačam, da je privedel slavljeno v hišo. In bila je prava "surprise party" za Mrs. Jerič, katere menda ni bila še nikoli prej tako presenečena, kakor ta večer. Za nekaj časa je kar obstala in ni mogla izpregovoriti besede, pa ne vem, ali od strahu, ker nas je bila polna hiša, ali od veselja, ker je videla, da ima toliko prijateljic. Toda naj bo že temu tako ali tako, imele pa smo le lep večer.

Škoda, da ni bilo tam katerega človeka, ki bi vzel premikajoče slike, potem bi bile jaz in Mrs. Debelak danes že v Collinwoodu. — Mislim tudi, da se je vsaka najmanj za deset funtov zredila, samo če smeh res kaj pomaga, kakor se tolikokrat sliši, da smeh koristi zdravju. Vidi se, da tudi ženske lahko napravijo zabavo, ako pridejo prave skupaj.

Zadnje nedeljo so imele žene piknik, ki je bil eden najboljših obiskanih piknikov letos. Vsak je namreč prepričan, da je pri ženskah najboljša, posebno pri članicah društva sv. Rešnjega Telesa. Dobre žene rade pomagajo, komur le morejo, kajti kakor se posujejo, tako se vračajo.

Pozdrav vsem čitateljem!
Mrs. Kic.

Banovčev poslovilni koncert v Clevelandu

Prosvetni odbor Slovenskega Narodnega Doma v Clevelandu, O., ki je zadnje pomenljive pomagalo našemu umetniku-slikarju g. Božidar Jakac-u, da je razstavil svoja dela clevelandskim Slovincem, je zopet na delu. Med nami ameriški Slovenci se nahaja že leto dni operni pevec g. Banovec, ki se hoče posloviiti od slovenske metropole. Prosvetni odbor Slovenskega

Narodnega Doma mu rade in hvaležne volje prihaja nasproti, da mu z odprtimi rokami pomaga do največjega in spomina vrednega življenjskega dogodka med ameriški Slovenci.

V nedeljo 21. septembra je dan slovenske pesmi, ki je našla odmev v srcih rodne Slovenije, a to je tudi dan slovenske pesmi in petja, ki je dobila duška in zaželenega odmeva v srcih slehernega Slovencev v prostrani Ameriki.

Nobena slovenska naselbina še ni imela tolikšne in tako precej prilike, kot jo ima slovenski Cleveland. V nedeljo 21. septembra, ob 8. uri zvečer, se prične poslovilni koncert g. Banovec-a, ki bo po svojem sporedu tako bogat in obširen, tako popoln in naš, da bo marsikateri ponovil besede našega velikega slovenskega pesnika Otona Župančiča, ki pravi v "Dumi":

Kje, domovina, si? Ali na poljih teh? Še pod Triglavom, okrog Karavank? Ali po plavžih si, ali po rudnikih? Tu? Preko morja? In ni ti meja?

Da, čuteče srce ameriškega Slovence bo čulo in živjalo petje slovenske pesmi, ki je slovenska, toda v tej melodiji in naglasu je nekaj močnejšega in samo našega: ameriško-slovenskega. Gospod Banovec zapoje pesmi našega slovenskega pesnika in skladatelja g. Ivana Zorman-a, ki pozna domovino in slovensko tujino. In ta velika posebnost: Pesnik sam spremlja pevca iz domovine.

Prvi del njegovega poslovilnega koncerta obsega pesmi g. Ivana Zorman-a: "Ladje bele" (leta 1918), "Nekje v Franciji," "Pomlad," "Spomin" in "Pesem starca."

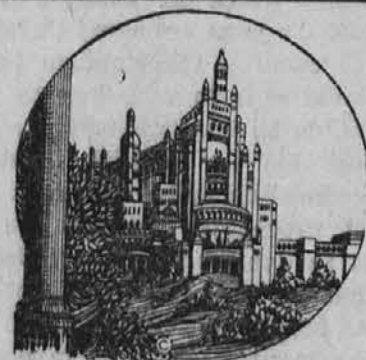
Drugi del: Drugi in tretji del iz opere "Manon." V tem delu sodelujeta Miss Jeanette Perdan in Mr. Louis F. Truger. Tretji del: Pevce poje v slovenski narodni noši: "Regiment po cesti gre," "Vsi so prihajali," "Dekle to mi povej" (koroška), "Sem mislil snoči v vas iti," "Spomlad prav lušno je" (koroška), "Oja, zmiraj vesel" in "Lahko noč."

Na piano spremlja g. Ivan Zorman, na harmonij gđ. Jeanette Perdan.

Gospod Banovec, ki je imel v Ameriki že 41 samostojnih koncertov, sodeloval na mnogih narodnih prireditvah, pel na radio postajah v Clevelandu, Chicagu, Milwaukee in Calumetu, katerega pozna tudi ameriška javnost ter ga visoko ceni, on prihaja pred nas, da zapoje pesem o naši novi domovini.

Pesem, ki prihaja iz srca, najde prostor v srcu našega Slovence. Redka prilika, da imamo pred seboj dva velika mojstra: stara domovina in nova domovina, to naj nas povzdiguje. In da slišimo pesem stare domovine in pesem nove domovine, to naj v toliko prešine naša srca, da gotovo ne zamudimo tega poslovilnega koncerta našega čislana opernega pevca iz Ljubljane.

(Dalje na 3. strani).

Svečano

kot se to spodobi za take prilike, se vrše pogrebi, ki jih imamo mi v oskrbi. Kadar potrebujete nas, pokličite nas, na razpolago smo vam vedno, podnevu ali ponoči.

Louis L. Ferfolia
SLOVENSKI POGREBNIK
V NEWBURGU
3515 East 81st St.
Tel. Michigan 7420

RADIO PROGRAMI

Za petek, 19. septembra
WTAM

A. M.
6:30: Sign on.
6:31: Sun Up.
7:00: On the 8:15 (NBC).
7:15: Silverberg Trio.
7:30: Chero (NBC).
8:00: Morning Melodies (NBC).
9:00: Hits and Hits (NBC).
9:15: Annabelle Jackson, pianist.
9:30: Patty Jean's Chat.
9:45: WTAM Physical Culture Hour.
10:00: WTAM Cooking School.
10:30: Isabelle Razzano, soprano (NBC).
10:45: Los Argentinos (NBC).
11:00: Morning Recital—Madeline Sireno, contralto.
11:15: On Wings of Song (NBC).
11:45: Home in the Sky.
P. M.
12:15: Chester Zohn, tenor.
12:40: Noontime Melodies.
1:00: Isham Jones' Golden Pheasant Orchestra.
1:30: Playlet.
2:00: Jelly Four.
2:30: Charles W. Reed, baritone.
2:45: Natashia Mirowski, pianist.
3:00: Baseball Game—Cleveland vs. Boston.
5:00: Jack Rose.
5:15: Meditation.
5:30: Organ Processional Hour.
6:15: Martin Provenen, basso.
6:25: Davey Tree Talk.
6:30: Baseball Scores.
6:30: Florentine Quartette.
6:30: Cities Service Hour (NBC).
7:00: Henkle Velveteers (WTAM and WJR).
8:00: Spring Bakers—Gene and Glenn.
9:00: WTAM Players.
9:30: Fox Fur Trappers.
9:30: Fisher's Friday Frolic.
10:35: McAlister Polish Program.
10:50: Joe Smith's Euclid Beach Park Orchestra.
11:20: Pat and Alice.
11:30: Isham Jones' Golden Pheasant Orchestra.
12:00: Midnight Melodies.
A. M.
12:30: Tal Henry's New China Orchestra.
1:00: Sign off.

WHK

A. M.
7:00: Radio Revell.
8:00: Morning Devotions.
8:30: Something for Everyone (CBS).
8:30: Burlesque Broadcasters (CBS).
8:45: Morning Moods (CBS).
9:00: Croomatone Girl.
9:10: Board of Education—Arithmetic Lesson.
9:30: Julia Hayes.
10:00: Radio Homemakers—Helen Chhse (CBS).
10:15: Cooking Demonstrations (CBS).
10:45: Radio Homemakers—Hope Andrews (CBS).
11:00: Ethel and Harry.
12:00: Manhattan Towers Orchestra (CBS).
12:30: Harry Tucker's Orchestra (CBS).
12:50: With Uncle Sam's Naturalists.
1:00: Rhythm Ramblers (CBS).
1:45: Columbia Artists Recital (CBS).
1:55: Health Talk—Dr. Winfrey.
2:00: Housekeepers Chat.
2:20: Columbia Ensemble (CBS).
2:30: Tea Time Topics.
3:00: Thirty Minute Men (CBS).
4:00: Carl Rupp's Captivators (CBS).
4:30: Standard Trust Topics.
4:45: Messenger Service.
5:45: California Ramblers (CBS).
6:01: Review Current Events.
6:15: Ted Fiorita's Orchestra (CBS).
6:25: Raybestos Sport. Flashes.
6:30: Forhan's (CBS).
6:40: Bernard Levitov's Concert Ensemble (CBS).
7:00: Nite Wit Hour (CBS).
7:30: Raybestos Radiogram.
7:31: Kibler Playboys.
8:00: True Story Hour (CBS).
8:00: Smartest of Suitsmen.
9:00: Wrigley Football Program (CBS).
9:45: Rahal's Cherry Pickers.
10:01: Bert Lowen's Orchestra (CBS).
10:15: Motorists' Almanac of the Air.
10:17: Slumber Hour.
11:00: Rubberneck Man.
11:01: Cotton Club Band (CBS).
11:30: Nocturne (CBS).

WJAY

A. M.
7:00: Morning Melodies.
8:00: Wurlitzer Morning Greetings.
8:30: The Mail Man.
9:01: The Three Musketeers.
9:15: The Shopper.
11:30: Hawaiian Echoes.
11:45: Maxine and Alyce.
P. M.
12:30: The Song Rambler (Rocky Austin).
12:15: Jazz Potpourri.
1:15: Organ Moods.
2:15: Ed and Gene (Ed White, Georgene Gordon).
2:45: Meditation (Edith Southard).
3:00: Canter Serenade.
3:30: Suburban Merchants Hour.
Musical Gems.
5:00: Cleveland Parade.
5:31: Merchants and Consumers.
6:30: Sign off.

DOPISI.

(Nadaljevanje iz 2. strani)

Cene za ta koncert so splošne in tako nizke, da je omogočeno slehernemu ljubitelju petja. Le pridite in pripeljite vaše prijatelje, da kot Slovenci širnega Clevelanda oddamo našemu pevcu krepko slovo in trajen spomin.

Prosvetni odbor SND.

Stražniki v obupnem boju z jetniki

Baltimore, Maryland, 17. sept. En tistiški stražnik je bil nevarno obstreljen danes, ko je zapazil devet v dosmrtno ječo obsojenih jetnikov, ki so ravno kar hoteli pobegniti. Jetniki so oddali več strelcev, nakar so prišli na pomoč ostali stražniki in obenem pa tudi 200 moških policije. Zaporji se nahajajo v osrčju mesta. Toda medtem so stražniki že obvladali položaj in odgnali jetnike nazaj v njih celice. Med jetniki, ki so hoteli pobegniti, je bilo 6 morilcev in trije bančni roparji.

V Moskvi so usmrtili tri ognjegasce

Moskva, 17. sept. Ker se niso brigali za svoj posel pač pa nemarno opravljali svoje dolžnosti, so bili v tem mestu večer trije ognjegasci obsojeni na smrt. Odpeljali so jih takoj na jetniško dvorišče in ustrelili.

Gustav Strniša:

MED HMELJNIKI

Povest

Na zelenem štajerskem

Na polju se dvigajo zelene vrste hmelja. Ravne stene vstajajo druga poleg druge, hmelj pa prijazno šepeta in pozdravlja mimoidoče.

Za hmeljniki valovi žitno polje. Klasje se zaletava proti zelenim stenam hmelja, kakor bi ga hotelo preplaviti in vtopiti v svojih zlatih valovih.

Zadovoljen hodi mladi žepič med hmeljskimi nasadi. Vse je njegovo, koder mu splava pogled. Njegov mlad sveži obraz se veselo smeje, modre oči bleste v radostnem sijaju.

Žepiču se zazdi, da rasto med zelenjem spomini njegove mladosti, ki ga zdaj obkrožajo. Srečna otroška leta lebde pred njegovo dušo.

Med spomini se poraja raskav obraz njegovega očeta, sključene starca resaste brade, drobnih, ostrih, živih oči in matere skromne ženiče, ki je samo delala in mnogo molčala ter svoje ga edince le včasih ljubeče in toplo pogledala s svojimi modrimi ljubečimi očmi.

Mladi žepič je bil bogat. Njegova dobra roditelja sta mu prekrbela, da se ni ubijal za kosček kruha, kakor so se morali drugi. Koliko truda je bilo v teh prostranih hmeljnikih!

"Poglej! Vsa leta najinega dela in truda se čudežno spreminjajo v žive vrste hmelja, ki nama pripravljajo udoben posteljni dom," je dejal enkrat starček svoji ženi in se smehljaj, ko sta postavila zadnjo vrsto ponosnih hmeljev. Tisto leto je bila slaba letina in šibiki starci ga ni preživeli. Oslabljen je bil in že truden življenja. Hodil je med hmeljem in žalostno kimal s svojo belo glavicco. Starček je kmalu legel. K oknu so mu morali postaviti posteljo, da je opazoval obiravce, ki so obirali hmelj.

"Tudi jaz sem obran. Vse, kar je bilo v meni živega, sem dal zemlji. Kakor suha, obrana trta hmelja se vidim samemu sebi," je dejal svoji ženi. Ko so obiravci odšli, se je tudi on poslovil za vedno. Kar zaspal je in prebudit se je v večnosti. Kmalu mu je sledila tudi njegova ženica.

Sin Anton je podedoval njune žulje. Starčka sta se mu smilila. Ko je nekoliko dorasel, jima je že pridno pomagal. Ko je postal mladenič, ju je često svaril, naj nikar tako ne garata, saj je on edini naslednik. Nič ni pomagalo. Nagnadila sta dolge zelene vrste zanj, ki jima je moral obljubiti, da ne bo nikoli prodal te zemlje, saj so zrastle ti nasadi iz njunega znoja, blagoslovljeni s ljubeznijo in krvavi mi žulji.

Roditelja so pokopali na nizkem griču pri svetem Volbeniku. Od tu sta imela lep razgled na njune ljubljene hmeljnike. Kadarkoli so se oglasili zvonovi iz zvonika cerkve svetega Volbenka, hiteli čez zeleno polje in se spajali s šepetanjem hmelja, se je zazdelo Tonetu, da se vračata ona dva, da lahko plava v vzduhu njun šepetajoči blagoslov. Hmelj se je pa smehljaj v soncu, trepetal razgiban v vetru ter stresal svoje rosne bisere, ki so kapljali mladeniču na glavo.

Tudi v dežju je včasih Tone obiskal hmeljnike. Zelene stene so se pod težo mokrote v vrhovih upogibale. Vrabiči, ki so gnezдили vrhu hmelja, so žalostno čivkali in se gugali v vetru na teh naravnih gugalicah.

Vsako leto na jesen so pa hmeljniki dobili nove obiskovalce. Iz Dolenjskega so prihajali obiravci in obiravke, nekateri so bili tudi od drugod. Pri žepiču jih je vedno ostalo precej. Kuhali so jim juho kar v kotlu, da so mogli potolažiti glad teh

pridnih delavcev, ki so se trudili od zgodnje zore do poznega mraka in obirali dozoreli hmelj.

Tudi letos je imel mladi žepič mnogo obiravcev in obiravk, ki so urno delali v njegovem obsežnem hmeljniku, da so ves dozoreli hmelj, pravočasno obrali, ker sicer pokvari, zarjavi in izgubi svojo vrednost.

Med obiravkami je vzbudila zanimanje mladega Antona krepka blondinka Dolenjka Marička, ki je prišla tedaj, ko se vrši naša povest, prvič obirat na štajersko hmelj. Snažna in lepa deklica je gospodarju tako ugajala, da ji je določil boljše plačo in ukazal, da mora pomagati v kuhinji, namesto da bi se parila na solncu.

Deklica je bila vesela. Njene velike temne oči so se hvaležno ozrle v gospodarja, ki je začutil hipno zadrego, ko je stal med obiravci in odšel potem z njo v hišo.

Sicer Tone ni nikoli mnogo govoril, tudi z lepo Dolenjko ne. Bil je molčeč človek, dober za ljudmi, a praznega besedičenja ni maral.

Marička mlademu gospodarju ni hotela iz spomina. Često se je pomudil v kuhinji in spregovoril z dekletom par besed. Bil je že zadovoljen, da jo je videl. V njeni bližini je čutil neko posebno slast. To ni tista navadna strast, ki ugonablja ljudi, ki poznajo samo uživanje brez zatajevanja. To je bila prva slutnja ljubezni.

Enkrat se je vračala v mraku iz vasi, kamor jo je poslal gospodar zaradi nekega vozika.

Ko je dospela na samotno stezico, se ji je mahoma pridružil Anton. Bil je videti razmišljen. Nervozno je korakal poleg nje. Ko sta dospela na križpotje in zavila proti njegovi hiši, je obstal. Prijel jo je za roke in se ji s pogledom vsesal v oči.

"Rad te imam, deklica moja, ali mi verjameš," jo je polglasno vprašal.

"Tudi jaz vas imam zelo rada," je tiho odvrnila ona in hotela zbežati. Objel jo je čez pas in jo poljubil.

Ona se ni branila. Ko jo je izpustil, ga je zardela gledala. Mahoma se je spomnila, da je ona samo delavka, a on gospodar. Zazdelo se ji je, da je vse to samo prevara. "Pa lahko noč," je dihljala, ga žalostno pogledala in zbežala pred njim.

Anton se je vrnil domov počasi in zamišljen. Z lepo Maričko se ni nikoli več sestel. Ona se ga je kar ogibala; tako se mu je vsaj dozdevalo. Tudi sam ni iskal njene družbe. Vendar je vedno čutil v duši, da jo ima rad. Zadrževalo ga je samoljubje. Premišljal je o svoji bodoči sreči. Zazdelo se mu je, da je on sicer zaljubljen v preprosto dobro deklico, da pa v svojih sanjah nosi drugo sliko. Življenje v mestu, je pač toliko uplaval nanj, da je često zahrepenel po gosposki ženski.

Delavci so kmalu dovršili svoje delo. Odhajali so. Z njimi se je vračala na Dolenjsko tudi lepa Marička. Tisto noč gospodar na Antonem ni mogel zaspiti. 'Boril se je sam s seboj. Najraje bi rekel dekletu, naj ostane pri hiši. Pa se je prestrašil misli, da bi se kar vezal na mlado Dolenjko, ki je pač siromašna in je on niti dobro ne pozna. Potem se je spomnil na svojo prostost. Svo-bodo je užival z vso svojo dušo. Često se je kar veselil misli, da je prost, da ni na nikogar vezan, da razpolaga s časom in premoženjem po mili volji. Zaman ga je ta ali oni njegov znanec, ki je zašel v zakonske ojnice, opozarjal na red in udobnost, ki jo človek uživa v zakonu. Nekdo mu je celo dejal, da je njegova dolžnost, da se oženi. On se zato ni brigal in smejal se je ljudem, ki so tako skrbeli za njegov blagor.

Zdaj mu je pa ta Dolenjka stopila na pot. Svoboda, ki se mu je vedno smehljala nasproti, je bila v nevarnosti in Anton se je zbal zanjo.

Pokojni Dominik Perko, ki je umrl pred tremi leti. Bil je oče poznane slovenskega zdravnika dr. A. J. Perko-ta.

"Ne, svoje svobode ne dam, pa je ne dam, nikoli se ne oženim," si je dejal in stisnil pesti. Siloma si je poskušal izbiti podobno Dolenjke iz glave. Naslednji dan je vstal nalašč zelo pozno, da je niti videl ni, ko je odhajala s svojimi veselimi tovariši in tovarišicami.

(Dalje prihodnjič).

DNEVNE VESTI

Strela je udarila v ulično karo

Newark, N. J., 17. sept. Strela je udarila sinoči v ulično karo v tem mestu, in pri tem je bil en moški ubit, 12 oseb je pa dobilo nevarne poškodbe. Več potnikov je bilo obžganih, dočim so dobili drugi poškodbe, ko so divje bežali proti izhodu.

Škof napada politikarje v Evropi

New York, 16. sept. Katoliški škof iz Clevelanda, Rt. Rev. Schrems, ki se je vrnil iz obiska v Evropi, je izjavil ob svojem prihodu, da če bi Evropa imela manj politikarjev, bi bili ljudje mnogo bolj srečni. Izjavil je, da v Evropi vsak hudo-mušnež ali škodoželjček lahko organizira svojo politično stranko, dobi pri volitvah par poslan- cev, potem pa meče polena pod noge vladi. Nič čudnega ni za eno ali drugo državo v Evropi, ako ima 25 različnih političnih strank.

Šolski otroci so prenehali s štrajkom

Washington C. H., Ohio, 17. sept. Šolski otroci v tem mestu so se danes dali pogovoriti, da so prenehali s štrajkom, katerega so začeli, ker so jih šolske oblasti poslale v poslopje, ki otrokom ni bilo po volji.

Štirje so zgoreli v goreči hiši

Warrentown, Pa., 17. sept. Štiri osebe so zgorele in peta oseba je dobila nevarne opekline, ko je nastal ogenj v hiši Mrs. J. Wells. Zgoreli so štirje otroci Mrs. Wells, in peti otrok je skočil pri oknu na cesto ter ostal nepoškodovan. Nevarne opekline je pa dobilo neko dekle, ki je bilo na obisku pri Wellsovih. Ogenj je nastal radi petrolejne peči.

Kanada bo zvišala colni-no importom

Ottawa, 17. sept. Ministerski predsednik Bennett izjavlja, da bo predložil parlamentu načrte, da se zviša colnina za razne tu-jezemske izdelke. 130 predmetov je na listi, katerim se bo zvišala colnina, med drugim železo, jeklo, gasolin, volna, sveže meso, surovo maslo in razni poljedelski prideški.

* Tajnik laškega poslaništva v Parizu je povzročil samomor.

○ Pismo ima pri nas Charles Tanko.

MALI OGLASI

Štiri sobe

se dajo v najem, spodaj. Klet, pralnica, furnez, elektrika, plin, kopališče. Tudi garaža se dobi, kdor hoče. 14910 Hale Ave. (Sept. 18. 22.)

Stanovanje

se da v najem, štiri lepe sobe, na novo papirano, pri pošteni družini. Pozve se na 922 E. 70. St. (221)

Stanovanje

obstoječe iz štirih sob, se da v najem. Kopališče. 654 E. 162. St. (221)

Pet sob

se da v najem na 1060 E. 67th St., zgorej. Pozve se pri lastniku 1143 E. 76th St. (220)

Mesarski pomočnik,

28 let star, ima skušnje, govori slovensko in angleško, bi rad dobil delo. Vprašajte na 1225 E. 169th St. Tel. Kenmore 1219 W. (221)

Mlad fant

bi rad dobil delo v grocerijski trgovini, da bi se brezplačno učil. Kdor bi ga hotel vzeti, naj se zgasi na 1145 Norwood Rd. (220)

V najem

se dajo tri lepe sobe s pohištvo vred, skupaj ali posamezno, poštenim fantom ali dekletom. Ravno tam dobite tri lepe sobe, ki se dajo v najem taki družini, brez otrok, z garažo ali brez, da bi ženska lahko pazila na dom, ko bi gospodinja delala. 5814 Bonn Ave., spodaj, zadaj. (219)

Dekle

išče službe za hišna opravila. Pridno dekle. Oglasite se na 1014 E. 66th Place. (220)

Perilo

se sprejema na dom. 1165 E. 58th St. (220)

Stalno službo

dobi slovensko dekle za restavrant. 4121 St. Clair Ave. (220)

Lepi kanarčki

se dobijo naprodaj. Dobri pevci. Prav poceni. 14915 Pepper Ave. (219)

Soba

se da v najem, za enega ali dva fanta. Vprašajte na 1172 E. 58th St. (219)

WILLOW FARMS DAIRY

1172 Norwood Rd.
MLEKO, SMETANA, SIR,
SUROVO MASLO
za dobro postrežbo, pokličite
ENDicott 3457 (Thur.x)

SE NI TREBA

nič ženirati. Le pridite veseli v našo trgovino. Je ravno taka postrežba kot pri tujcih, cene so pa zelo zmerne. Se vam priporočam

M. VRANEŽA
17105 Grovewood Ave.
(Thu.)

Kickernick

Ženska, ki ni še nikdar nosila to vrste spodnje obleke, naj je enkrat obleče, in nikdar več ne bo brez nje. Dobi se v nasebini samo pri nas.

JOS. STAMPFEL

6129 St. Clair avenue
CLEVELAND, O.

A. J. Budnick & Co.

ZANESLJIVI
PLUMBERJI

Moderna plumberska dela, napeljava gorke vode ali parne gorke, izvršujemo sedaj na lahka mesečna odplačila. Čas za plačati od šest mesecev do dveh let. Nekaj malega plačate takoj. Proračun damo zastonj in hitro postrežbo.
6707 St. Clair Ave.
Tel. RAndolph 3289
Stanovanje telefon:
KENmore 0238-M
(Thu. F.)

PRVI SLOVENSKI
PLUMBER

J. MOHAR

6521 ST. CLAIR AVE.
Če hočete delo poceni in pošteno, pokličite mene.
Randolph 5188
(Thu. F.)

MI SMO MED VAMI!

Naznanjamo cenjenemu slovenskemu občinstvu, da smo se PRESELILI v naše nove prostore na

6223 ST. CLAIR AVENUE

kjer vam ob vsakem času lahko prodamo izvrstne

DODGE IN PLYMOUTH AVTOMOBILE

Najboljši mehaniki so pri nas zaposleni, ki vam popravijo vaš avtomobil brez ozira izdelka. Vse naše delo je garantirano. In se vam prav vljudno priporočamo.

J. H. MILLER & SONS

6223 St. Clair Avenue

Jos. Demshar in Sin

STAVBENIKA

548 E. 123rd St.

EDdy 1693-R.

Bliza se pomlad in čas za gradnjo novih hiš. Mi vam postavimo hišo na lot, samo ako imate lot plačan in vam tudi preskrbimo denar. Priporočamo se tudi za vsako popravilo, naj bo delo veliko ali majhno. Cene so zmerne in točna postrežba.

Pokličite nas: EDdy 1693-R

ENDicott 2252

ENDicott 2252

KREMZAR FURNITURE

6108 St. Clair Ave.

IMAMO ZASTOPSTVO SAMO ZA
VICTOR RADIO IN VICTOR PLOŠČE

HENRIK SIENKIEWICZ

POTOP

Iz poljščine prevel
DR. RUDOLF MOLE

"Ujetnike peljejo! Ujetnike peljejo!"

Oni so se medtem že tako približali, da so se že lahko razločili obzori. Na čelu je jezdił gospod Skoraševski, kimajoč kakor navadno z glavo in se veselo pogovarjajoč s Skrzetuskim, za njima je sledil večji oddelek konj in obkoljeval nekoliko deseterice pešcev, z okroglimi klobuki na glavi. Bili so res švedski ujetniki.

Ko je šlahta opazila to, se ni mogla premagati in se je spustila med kriki nasproti:

"Vivat Skoraševski! Vivat Skrzetuski!"

Goste gruče so kmalu obkobile ves oddelek. Nekateri so ogledovali jetnike, drugi so izpraševali: "Kako je bilo?" Drugi zopet so grozili švedom.

"A hu? No kaj? Dobro se vam godi, pasje duše! S Poljaki se vam je hotelo vojevati? Sedaj imate Poljake!"

"Dajte jih sem! Na sabl-njimi! Razsekajmo jih! Ha, svinjske gnjati! Ha, bregušarji. Ali ste poizkusili poljske sablje!"

"Gospoda, ne kričite kakor deca, da si ujetniki ne bodo mislili, da ste prvič na vojni," je rekel gospod Skoraševski. "Saj je to navadna stvar, da se ulove ujetniki."

Dobrovoljci, ki so se udeležili pohoda, so ponosno gledali na šlahto, ki jih je obsipala z vprašanji.

"Kako? Ali so se vam lahko vdali? Ali ste se kaj spotili? Ali se dobro bijejo?"

"To so dobri fantje!" je odgovoril gospod Rösinski, "braniłi so se krepko, toda vendar niso iz železa. Sablja jih obvlada."

"Torej niso mogli zdržati, kaj?"

"Napada niso mogli zdržati."

"Gospoda, ali slišite, kaj pravijo: napada niso mogli zdržati! ... A kaj? ... Napad je glavno! ..."

"Pomnite, samo z napadom! ... To je najboljšo sredstvo za šveda!"

Ko bi ta šlahta dobila povečje, v tem hipu skočiti na sovražnika, bi ji gotovo ne manjkalo sile, toda sovražnika ni bilo videti — nasprotno, že precej pozno ponoči se je zaslísal pri predstražah glas trombe.

Dospel je drugi glasnik z Wittembergovim pismom, pozivajočim šlahto, da se naj poda. Ko so trume to izvedele, so hotele poslanca razsekati, toda poveljniki so začeli razmišljati pismo, dasi je bila njegova vsebina nesramna.

Švedski general je naznanjal, da pošilja Karol Gustav svojo vojsko sorodniku Janu Kazimirju kot pomoč proti Kozakom, da se morajo torej Velikopoljaki podati brez odpora. Gospod Grudziński, ki je čital to pismo, se ni mogel zdržati od razburjenja in je udaril s pestjo ob mizo, toda poznanski vojvoda ga je takoj pomiril z vprašanjem:

"Ali veruješ v zmago? ..."

Koliko dni se lahko branimo? ... Ali hočeš prevzeti odgovornost za toliko plemenitaške krvi, ki se bo morda že jutri prelila? ..."

Po daljšem posvetovanju so sklenili, da ne dajo nobenega odgovora in da počakajo, kaj se bo zgodilo. Dolgo ni bilo treba čakati. V soboto dne 24. julija so javile straže, da se je pokazala vsa švedska vojska nasproti Pile. V taboru je završelo kakor v panju pred rojem.

Šlahta je sedla na konje, vojvode so begali od vrste do vrste ter dajali nasprotujoča si povelja, dokler se ni gospod Vladislav lotil posla in napravil red ter odrinil s par sto dobrovoljci, da bi poizkusil za reko boj in

privilid ljudi na sovražnika.

Konjenica je šla še precej rada z njim, ker početen boj je sestajal navadno iz vrste bitek, ki so se vodile v malih gručah ali pa posamezno; a takih bojev se šlahta nikakor ni ogibala, ker je bila izurjena v sabljanju. Šli so torej čez reko in stali pred obličjem sovražnika, ki se je čimdalje bolj bližal in se videl v dolgi črni vrsti na obzorju kakor gozd, ki je ravno kar poglaj iz zemlje. Razvijali so se konjeniški polki, pehota ter zavzemali čimdalje širši prostor.

Šlahta je pričakovala, da se vsak hip usujejo proti nji napadalc, konjeniki, toda nobenega ni bilo videti. Zato pa so se na gričih, ki so bili oddaljeni par sto korakov, ustavile manjše gruče; med njimi so bili ljudje in konji in so se počeli na mestu kretati. Ko je gospod Skoraševski opazil to, je nemudoma zaukazal:

"Levo — nazaj!"

Toda ni se še izgubil glas povelja, ko so se na gričih pokazale dolge bele proge dima in nekaj kakor ptice je prižvižgalo med šlahto, potem se je stresel zrak, obenem so se razlegli kriki in v jeki ranjencev.

"Stoj!" je zakričal gospod Vladislav.

Ptice so prifrčale drugič in tretjič — in vnovič so se ponovili presunljivi stoki. Šlahta ni poslušala poveljnikovih ukazov, temveč je bežala čimdalje hitreje, klicaje nebo na pomoč — nato se je oddelek razpršil, kakor bi trenil, in skokoma dirjal proti taboru. Gospod Skoraševski je klel, a nič ni pomagalo.

Ko je Wittemberg zapodil takolako izzivalce, se je pomikal dalje, dokler se ni ustavil nasproti Ustja, naravnost pred nasipom, ki ga je branila kališka šlahta. Poljski topovi so se začeli oglašati v tem hipu, toda na te salve so jim na švedski strani takoj odgovorili. Dim se je mirno vlekel v dolgih progah po jasnem ozračju in legal med obe vojski, skozi odprtine pa je videla šlahta švedske polke pehote in konjenice, ki so se razvijali z groznim mirom, kakor da bi bili gotovi zmage.

Na griče pa so vozili topove ter jih obdajali z nasipi, skratka, sovražnik se je utrjeval, ne da bi se najmanj oziral na krogle, ki ga niso niti dosegale, temveč le s peskom in zemljo obsipale one, ki so delali nasipe.

Gospod Stanisław Skrzetuski je privedel še dva polka Kališanov, hoteč z drznim naskokom zmešati švede, a niso šli radi; oddelek se je raztegnil takoj v gručo brez vsakega reda, zakaj medtem, ko so hrabrejši gnali konje naprej, so jih bojazljivejši nalašč zadrževali. Dva polka jezdecev, ki jih je poslal Wittemberg, sta po kratkem boju spodila šlahto z bojnega polja in jih gnala celo pod sam tabor.

Medtem se je zmrščilo in konec je bilo nekrvave bitke.

Iz topov so vendar streljali do noči, potem so streljali obmolnili; toda v poljskem taboru je nastal tak hrum, da so ga čuli na drugem bregu Notece. Najprej je nastal radi tega, ker je poizkusilo nekoliko črnovojnikov v temi zbežati iz tabora. Ko so drugi to zapazili, so začeli groziti in jih niso pustili. — Zgrabili so za sablje. Besede: "Ali vsi, ali nobeden!" so vnovič letele od ust do ust. Toda vsak hip je bilo bolj očitno, da zbeže vsi.

Nastala je velika nezadovoljnost radi poveljnikov. "Poslali so nas z golimi trebuhmi proti topovom!" so vpili črnovojniki.

Razburjali so se tudi radi poveljnika Wittemberga, da ni po-

slal proti običajem izzivačev na izzivače, temveč je ukazal streljati nanje s topovi, česar niso pričakovali. Vsak sicer dela, kakor mu je najbolj prav," so govorili, "a to je običaj svinjskega naroda, da se ne postavi mož proti možu." Drugi so javno obupavali. "Spode nas odtod kakor jazbeca iz jame," so govorili obupanci. "Tabor je slabob utrjen, nasipi slabo narejeni, prostor je za obrambo neprikladen." Od časa do časa so se oglašali kliči: — "Gospodje bratje, rešite se!" In drugi so vpili: "Izdajaj!"

Bila je strašna noč: zmešnjava in razburjenost sta rastle z vsakim hipom. Povelj ni nihče poslušal. Vojvode so izgubili glavo in niso niti poizkusili napraviti red. Njih nesposobnost in nesposobnost črnovojnikov se je je kazala kakor na dlani. — Wittemberg bi bil v tej noči lahko zavzel tabor z največjo lahkoto.

Nastalo je svitanje.

Nastopil je dan, blede, oblačen in osvetlil zbegano kupo ljudi, upadlih na duhu, tarnajočih, večinoma pijanih, bolj pripravih za sramoto nego za boj. Da je bilo zlo popolno, so se švedski prepeljali ponoči pri Dzembovu na drugo stran reke Notece in obkolili ves poljski tabor.

Na tej strani ni bilo skoro nobenega nasipa in niso imeli mesta, da bi se branili za njim. Treba se je bilo nemudoma odati z nasipi. Skoraševski in Skrzetuski sta rotila ljudi, naj delajo, toda nihče ni hotel o ničemer več vedeti.

Vojskovodje in šlahta so imeli na ustih samo eno besedo: — Pogajanja! Poslali so parlamentarje. Za odgovor je dospelo iz švedskega tabora sijajno spremestvo; na čelu sta jezдила Radziejovski in general gospod Wirtz, oba z zelenimi vejami.

Jezdili so proti domu, v katerem je stanoval vojvoda poznanski, a med potjo ma se ustavil Radziejovski med gručami šlahte, se klanjal z vejo in klobukom, se smehljaj, pozdravljal znanke in govoril s povzdignjenim glasom:

"Gospodje! Najmilejši bratje! Ne vznemirjajte se! Ne prihajamo kot sovražniki. Od vas samih je odvisno, da se niti ena kaplja krvi ne prelije več. Če hočete mesto tirana, ki sega po vaši svobodi, ki sanja o absolutum dominium, ki je privedel domovino na rob propada, če hočete, ponavljam, dobrega imenitnega gospoda, tako slavnega vojskovodje, da se samo na njegovo ime razprše vsi sovražniki ljudovlade — tedaj se podajte pod pokroviteljstvo našega najjasnejšega Karola Gustava. ... Gospodje, bratje najmilejši! Evo, s seboj nosim poročstvo vseh vaših pravic, vaše svobode, vaše vere. Od vas samih je odvisna vaša rešitev. ... Gospodje! Najjasnejši kralj švedski namerava potlačiti kosaški upor, dokončati litevsko vojno in le on edini je zmožen to storiti. Usmilite se nesrečne domovine, če nimate usmiljenja s seboj."

Tu je zatrepetal glas izdajalca, kakor bi ga dušile solze. — Šlahta ga je osupla poslušala, ponekod so zakričali redki glasovi: "Vivat Radziejovski, naš podkancler!" On pa je jezdił dalje in se vnovič klanjal novim gručam in zopet se je slišal njegov grmeči glas: "Gospodje, bratje najmilejši!" Naposled sta Wirtz in on z vsem spremestvom izginila v domu vojvode poznanskega.

Šlahta se je pred hišo nabralo toliko, da bi lahko hodil po glavah, ker je čutila in vedela, da se v tej hiši odločuje ne le o nji, temveč o vsej domovini. Izstopili so vojvodovi služabniki v škrlatnih oblekah in začeli vabiti odlične osebe v hišo. Ti so urno vstopili in za njimi je vdrla še nekoliko nižjih, drugi pa so stali pred vrati, silili k oknom in pritiskali ušesa celo na same stene.

Med tolpo je vladal globok in svečan molk. Oni, ki so stali poleg oken, so slišali od časa do časa hrum močnejših glasov, ki so prihajali iz notranjščine, kakor odmev kletev, razgovorov, preprirov. ... Ura je minila za aro, toda temu posvetovanju ni hotelo biti konca.

Naenkrat so se odprle duri s truščem in ven je planil gospod Vladislav Skoraševski.

Nazvoči so se prestrašeni odmaknili.

Ta človek, navadno tako miren in ljubezniv, ki so govorili o njem, da bi se mogle celiti rane pod njegovo roko, je imel sedaj strašen izraz. Oči rdeče, pogled kalen, obleko na prsih raztrgano; z obema rokama se je držal za glavo; kakor strela je planil med šlahto in kričal s presunljivim glasom:

"Izdajstvo! Ubijalstvo! Sramota! Švedi smo, nismo več Poljaki!"

In začel je tuliti z gromčim glasom, pretrganim z jokom, in si ruvati lase kakor človek, ki se mu meša. Grobna tišina je vladala okoli. Nekak grozen občutek je prevzel vsa srca.

A Skoraševski se je naglo zopet zdrzil, začel begati med šlahto in vpiti v največjem obupu:

"K orožju! K orožju, kdor v Boga veruje! K orožju, k orožju!"

In takrat je začelo preletavati trume nekako mrmanje, nekaj hipen šepet, nagel, pretrgan, kakor prvi piš pred burjo. Omahovala so srca, omahovale misli, a med tem valovanjem različnih občutkov je klical venomer žalostni glas:

"K orožju! K orožju!"

Kmalu sta ponavljala njegov glas dva druga glasova: gospoda Petra Skoraševskega in gospoda Skrzetuskega; njima se

je pridružil tudi Klodzinski, okraja. hrabri ritmojster poznanskega (Dalje prihodnjic.)

V NEDELJO 21. SEPTEMBRA 1930

se vrši

V SLOVENSKEM NARODNEM DOMU

6417 St. Clair Ave.

Poslovilni Koncert

opernega pevca

g. Svetozar BANOVEC

PROGRAM PRVOVRSTEN

PRIČETEK TOČNO OB 8. URI ZVEČER

Za obilno udeležbo se priporoča

ODBOR

V SPOMIN

TRETJE OBLETNICE SMRTI DRAGEGA SOPROGA IN
NAŠEGA NEPOZABNEGA OČETA

DOMINIKA PERKO

ki je umrl dne 21. septembra, 1927.

Dragi mož in ljubi oče,
h grobu spet smo sem prišli,
kjer počivaš čisto ločen,
truplo kjer ti že trohni ...

Vendar spet odprl očesa,
v duhu nas za hip pogled!
Naj odprejo se nebesa ...
In od tam nam kaj povej!

Le besedo samo eno
mi bi čuli radi spet
Tvoje milo, govorno
po preteku dolgih let.

Svet, veselje nas ne mika,
kar odšel si Ti od nas;
ta izguba je velika,
rane ne zaceli čas.

Oj, če Ti je le mogoče,
spet objemi tu nas vse;
zopet nas poljubi vroče,
k sebi nagni na srce!

Glej, prinesli smo Ti cvetja,
rož duhtečih v pozdrav;
tekem vsakega poletja
vedno ljubili si jih prav.

Z Bogom dragi, mirno snivaj
večno spanje v grobu tem!
V raju svetem, tam pa vživaj
radost, nam neznano vsem!

Žalujoci ostali:

Žena in otroci

Cleveland (Newburg), O., 16. septembra, 1930.

Naznanilo!

Slovenec in bratom Hrvatom naznanjamo, da v kratkem odpremo trgovino in krojačnico v Collinwoodu na 404 E. 156th St., nasproti slovenske banke.

Poslovodja te trgovine bo poznani Jos. Perme, ki je uspešno sodeloval v glavni trgovini in krojačnici pri Brazis Bros. na 6905 Superior Ave.

Ustregli smo že stotinam rojakov in drugim z našim finim delom. Dobite obleke ali suknje, napravljene po meri, po \$23.50. Imamo tudi že izgotovljene in to samo temno plave serge ali kamgarn in suknje, površnike, vse po \$20.00.

Imel bom veliko zalogo svežega blaga za obleke in suknje. Imel bom tudi nekaj finega blaga, ako bo kateri hotel malo bolje blago. Jako zmerne cene. Ne pozabite nas priti pogledat.

Brazis Bros.

404 E. 156th Street
(Collinwood)GLAVNA TRGOVINA:
6905 Superior AvenuePODRUŽNICE:
2290 E. 55th St., 5121 Woodland Ave.
331 Gratiot Ave., Detroit, Mich.

RAZVITJE ZASTAVE

Vse članstvo Slovenske Narodne Podporne Jednote in društva drugih organizacij v v Clevelandu, Ohio, in po sosednjih naselbinah je prav vljudno vabljen, da se udeleži RAZVITJA ZASTAVE in 8 OBLETNICE OBSTOJA DRUŠTVA

Na Jutrovem, št. 477 S. N. P. J.

Slavnost se bo vršila ob udeležbi 8 družic in 10 malih deklic s cveticami v prostorih Slovenske Delavske Dvorane na 10814 Prince Ave.

V NEDELJO, 21. SEPTEMBRA 1930.

PROGRAM:

- 1—Ob 1:30 zbiranje društev pred Slov. Del. Dvorano na Prince Ave.
- 2—Ob 2:15 se odkoraka izpred Slov. Del. Dvorane po E. 109. cesti do Greenwich, in po Greenwich do E. 114. ceste do Revere, in po Revere nazaj do E. 109. ceste in v Slov. Del. Dvorano.
- 3—"Slovenska himna," igra godba Bled.
- 4—Pozdravni govor: Louis Curk, predsednik društva.
- 5—Razvitje zastave.
- 6—Čestitke botra in botre.
- 7—Nastop pevskega društva Cvet.
- 8—Govori glavni odbornik S. N. P. J., Joseph A. Šiškočič.
- 9—V angleškem jeziku govori John Lokar Jr.
- 10—Društveni odborniki in zastopniki.
- 11—Prostovoljni nastop govornikov.

Ko končajo govorniki se servira večerja v spodnjih prostorih in v zgornji dvorani se vrši ples. Vstopnina k plesu samo 50c.

K obilni udeležbi vabi

ODBOR DRUŠTVA "NA JUTROVEM"